

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-3-64 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-39/418-164
Karar Tarihi : 9.5.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, B. Sanem ŞİMŞEK

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : Türk Henkel Kimya San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Serçin KİREÇTEPE KAYMAZ
Kayışdağı Cad. Karaman Çiftliği Yolu Kar Plaza D Blok
İçerenköy İstanbul

D. TARAFLAR

: Türk Henkel Kimya San. ve Tic. A.Ş.
Kayışdağı Cad Karaman Çiftliği Yolu Kar Plaza D Blok
İçerenköy/İstanbul

Karizma Kimya Kozmetik Madencilik
Mermer İnşaat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.

Samsun Yolu 32. km Hasanoğlan Organize Sanayi Bölgesi No:1
Hasanoğlan/Ankara

30

E. DOSYA KONUSU: Karizma Kimya Kozmetik Madencilik Mermer İnşaat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.'nin üretim yeri ile üretime ilişkin makine ve ekipmanlarının Türk Henkel Kimya San. ve Tic. A.Ş. tarafından satın alınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 20.4.2007 tarih ve 2837 sayı ile giren ve en son 8.5.2007 tarih ve 3291 sayı ile eksikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 8.5.2007 tarih ve 2007-3-64/Öİ-07-ÜG sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 8.5.2007 tarih ve REK.0.07.00.00-120/100 sayılı Başkanlık Önergesi ile 07-39 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Karizma Karizma Kimya Kozmetik Madencilik Mermer İnşaat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.'nin üretim yeri ile üretime ilişkin makine ve ekipmanlarının Türk Henkel Kimya San. ve Tic. A.Ş. tarafından satın alınması işleminin, çamaşır deterjanları, bulaşık deterjanları ve yumuşatıcılar pazarları bakımından 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu,

- 50 - Bu işlem sonucunda anılan pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen hâkim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı dikkate alınarak, söz konusu işleme izin verilmesinin uygun olacağı, sonucuna ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Türk Henkel Kimya San. ve Tic. A.Ş. (Türk Henkel)

- 60 1956 yılında Kimyateks unvanı altında Henkel lisansı ile üretim yapmak amacıyla kurulan Türk Henkel, 1963 yılında Alman menşeli Henkel KGaA ile ortaklık kurmuştur. 1996 yılında yabancı ortağın hisselerin çoğunluğunu satın almasının ardından, yağ pazarında faaliyet gösteren ve Turyağ olarak bilinen Türkiye Yağ ve Mamulâtı A.Ş. de tamamıyla Türk Henkel bünyesine katılmıştır. Teşebbüs, endüstriyel ve tüketici yağları pazarlarındaki faaliyetlerini 2007 yılının Mart ayında devretmiştir.¹ Mevcut durumda, ağırlıklı olarak yüzey teknolojileri, endüstriyel / teknik yüzey yapıştırıcıları, kozmetik ve kişisel bakım ürünleri, çamaşır ve ev bakım ürünleri ve endüstriyel ve kurumsal hijyen olmak üzere çeşitli alanlarda faaliyet gösteren Türk Henkel A.Ş.'nin ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmektedir:

- 70 Tablo 1: Türk Henkel'in Ortaklık Yapısı

HİSSEDARLAR	HİSSE ORANI (%)
Henkel Nederland BV	99,9939
T. İmar Bankası A.Ş.	0,0023
N. Can Peker	0,0039
Dündar Çiftçioğlu	0,0000
N. Erdem Koçak	0,0000
TOPLAM	100,0000

Türk Henkel'in Yönetim Kurulu üyeleri ise; N. Can Peker(Başkan), Lothar Steinebach(Başkan Yrd.) ve N. Erdem Koçak'tan oluşmaktadır.

- 80 Türk Henkel'in deterjan sektöründeki temel faaliyetleri bu sektörün ev temizlik ve bakım ürünleri kategorisinde yoğunlaşmaktadır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden; teşebbüsün bu kategoride üretimini ve dağıtımını gerçekleştirdiği ürünler ile markalarının; Pril (bulaşık elde yıkama ve makine deterjanı), Vernel (yumuşatıcı), Perwoll (sıvı çamaşır deterjanı), Tursil (elde çamaşır yıkama deterjanı), Tursilmatik ve Persil (çamaşır makinesi deterjanı), Dixi (yüzey temizleyici), Bref (mutfak ve banyo temizleyicileri) olduğu anlaşılmaktadır. Türk Henkel'in 2006 yılında ev temizlik ve bakım ürünleri grubundaki satışlarından elde ettiği toplam cirosu (.....) YTL olarak gerçekleşmiştir.

I.1.2. Karizma Kimya Kozmetik Madencilik Mermer İnşaat Taahhüt ve Ticaret A.Ş. (Karizma Kimya)

- 90 Karizma Kimya, 2004 yılında Hasanoğlan - Ankara mevkiindeki T. Vakıflar Bankası A.Ş.'ye ait deterjan fabrikası ile 'Çiğdem' ve 'Dadı' markalarını devralarak deterjan sektörüne girmiştir. Faaliyetlerine toz deterjan üretimi ile başlayan teşebbüsün mevcut durumda ev temizlik ve bakım ürünleri sektöründe üretim ve satışı bulunan ürün grupları şu şekilde sıralanmaktadır, çamaşır deterjanları, bulaşık deterjanları, yumuşatıcılar, yüzey temizleyicileri, çamaşır suyu, sıvı el sabunu ve sabun ve cam temizleyicileri.

¹ İşleme, 1.2.2007 tarih ve 07-11/65-20 sayılı Kurulu Kararı ile izin verilmiştir.

Karizma Kimya'nın ortaklık yapısına Tablo 2'de yer verilmektedir.

Tablo 2: Karizma Kimya'nın Ortaklık Yapısı

HİSSEDARLAR	HİSSE ORANI (%)
Halil İbrahim Çevik	49,500
Hülya Çevik	40,000
Aziz Çevik	8,000
Hasan Çevik	2,475
Serdar Köroğlu	0.025
TOPLAM	100,000

Karizma Kimya'nın Yönetim Kurulu üyeleri ise; Halil İbrahim Çevik (Başkan), Aziz Çevik (Başkan Yrd.) ve Hülya Çevik'ten oluşmaktadır.

100

Karizma Kimya, 2006 yılında ev temizlik ve bakım ürünleri pazarında toplam (.....) YTL ciro elde etmiştir.

H.2. İlgili pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

110

Dosya konusu devralma işleminde, en geniş anlamda ele alınması gereken pazar, ev temizlik ve bakım ürünleri pazarıdır. Deterjan sektöründe, bu pazarın yanı sıra kurumsal (yahut endüstriyel) temizlik ürünleri pazarı da yer almaktadır. Bu Pazar, ev temizlik ve bakım ürünlerinden önemli farklılıklar içermektedir. Her şeyden önce ev temizlik ve bakım ürünleri nihai tüketicilere hitap ederken, kurumsal temizlik ürünlerinin satışı oteller, restoranlar, hastaneler ve okullar gibi hâlihazırda profesyonel bir üretim yahut hizmet faaliyetinin yürütüldüğü noktalara yapılmaktadır. Bu tip endüstriyel ve kurumsal tüketicilerin talep yapısının, ihtiyaç duyulan temizlik malzemelerinin bir bütün halinde alınması ve marka bilincinin yüksek seviyede olmaması gibi kendine has özellikleri mevcuttur. Ev temizlik ve bakım ürünleri ise nihai tüketicilere hitap etmekte, bu noktada ürünlere ilişkin olarak marka ve fiyat bilincinin önem kazandığı görülmektedir.

120

Diğer yandan, Bildirim Formu'nda yer alan açıklamalara göre 169.703 tonluk büyüklüğe sahip olan ev temizlik ve bakım ürünleri pazarında birbirinden farklı birçok alt kategoriden bahsetmek mümkündür. Çamaşır ve bulaşık deterjanlarından, oda kokularına kadar uzanan geniş bir ürün grubu çeşitliliğini içeren bu pazara tüketici tercihleri açısından bakıldığında, nihai tüketicinin her bir ürün grubuna ilişkin talebinin diğerlerinden farklılaştığı, diğer bir deyişle bir ürün grubuna ilişkin tüketici talep ve tercihlerinin başka bir gruba ait ürün tarafından karşılanmadığı görülmektedir. Örnek olarak, belirli bir tüketicinin ihtiyaç duyduğu çamaşır deterjanının, ev temizlik ve bakım ürünleri pazarına dâhil olan diğer ürünlerle ikame edilmesi olanaksızdır. Bu noktadan hareketle, incelemenin en geniş anlamıyla ev temizlik ve bakım ürünleri pazarının alt segmentlerine doğru yönlendirilmesi gereği doğmaktadır.

130

Karizma Kimya'nın endüstriyel temizlik ürünleri pazarından elde ettiği ciro miktarının toplam temizlik ürünleri cirosu içerisindeki payının % (...)den düşük olduğu ve Türk Henkel'in endüstriyel temizlik ürünleri pazarında faaliyet göstermediği bilgisinden hareketle söz konusu dosya kapsamında endüstriyel temizlik ürünleri pazarı açısından herhangi bir değerlendirme yapılmamasına karar verilmiştir.

140

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, devralma tarafları olan Türk Henkel ile Karizma Kimya'nın faaliyetlerinin belirli segmentlerde çakıştığı anlaşılmıştır. Bunlar, çamaşır deterjanları, bulaşık deterjanları, yumuşatıcılar ve yüzey temizleyicileridir. Öte yandan, devreden taraf olan Karizma Kimya'nın çamaşır suyu, sabun ve sıvı el sabunu ile cam temizleyicileri alt pazarlarında da faaliyeti mevcuttur.

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, devre konu faaliyeti oluşturan ürünler "çamaşır deterjanları", "bulaşık deterjanları", "yumuşatıcılar", "yüzey temizleyicileri", "çamaşır suyu", "sıvı el sabunu ve sabun" ve "cam temizleyicileri" şeklinde ayrı ilgili ürün pazarları olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

150

Devralma işlemine konu olan ürünler açısından pazara giriş, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmiştir.

I.2.3. Pazar Payları

Türk Henkel'den temin edilen veriler çerçevesinde, yukarıda sıralanan ilgili ürün pazarlarına ilişkin, pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payı rakamlarına Tablo 3'te yer verilmektedir.

160

Tablo 3:İlgili Ürün Pazarlarındaki Teşebbüslerin Pazar Payları

Teşebbüs	Çamaşır Deterjanları Pazar Payları Pazar Payı(%)	Bulaşık Deterjanları Pazar Payları (%)	Yumuşatıcılar Pazar Payları (%)	Yüzey Temizleyicileri Pazar Payları (%)	Sıvı El Sabunu/sabun Pazar Payları (%)	Cam Temizleyicileri Pazar Payları (%)
Türk Henkel	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Karizma Kimya	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Lever	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
P&G	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Benckiser	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Hayat Kimya	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Colgate	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Tibet	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Evyap	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Canan	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Dalan	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Johnson Wax	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
3 M	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Titiz	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Levent	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Diğer Rakipler	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Çamaşır suyu pazarında ise Türk Henkel'in herhangi bir cirosu ve pazar payı bulunmamakta, Karizma Kimya'nın ise % (...)'lik bir pazar payının olduğu tahmin edilmektedir.

H.3.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

170 Türk Henkel ile Karizma Kimya arasında 18.4.2007 tarihinde Varlık Alım Sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşme ile Karizma Kimya'nın Hasanoğlan fabrikasında yer alan ve ekinde yer alan listede sıralanmış olan üretim ekipman ve makineleri, idari bölümlere ait bilgisayar, demirbaş, yazılım, üretime ait yazılım ve demirbaşlarının en geç 31.12.2007 tarihine kadar Türk Henkel'e devri konusunda mutabakata varılmıştır. Dosya mevcudu bilgilerden, Karizma Kimya'nın, 2004 yılında girdiği bu sektördeki büyük promosyon ihtiyacı ve daimi yatırım gerekliliği nedeniyle fabrikayı satarak sektörden çıkmayı amaçladığı anlaşılmaktadır. Teşebbüsün pazardaki markaları ve iş bilgileri söz konusu devrin bir parçası olmayıp, Karizma Kimya'da muhafaza edilmeye devam edecektir. Öte yandan, Karizma Kimya'nın Çiğdem ve Dadı markalarını kimya ve temizlik sektöründe faaliyet gösteren başka bir şirkete devir etmek için görüşmelere devam ettiği ve bu devir işlemleri sonrasında teşebbüsün deterjan sektöründen çıkarak, madencilik sektöründeki faaliyetlerine devam etme niyetinde olduğunun beyan edildiği dosya mevcudu bilgi ve belgeden anlaşılmıştır.

180 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi birleşme ve devralma işlemleri açısından Tebliğin 4. maddesinde iki eşik getirilmiştir. Anılan Tebliğ ve bu Tebliğ'de değişiklik yapan 1998/2 sayılı Tebliğ'de firmaların ilgili ürün pazarındaki toplam pazar paylarının %25'i veya toplam cirolarının 25 milyon YTL'sini aştığı birleşme devralmaların izne tabi işlemler olduğu belirtilmiştir.

190 Devralma işlemine taraf olan teşebbüslerin ilgili ürün pazarlarına ilişkin cirolarına Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4: Devralma Taraflarının İlgili Pazarlardaki Ciroları (YTL)

Ürün Grubu	Türk Henkel	Karizma Kimya
Çamaşır Deterjanları	(.....)	(.....)
Bulaşık Deterjanları	(.....)	(.....)
Yumuşatıcılar	(.....)	(.....)
Yüzey Temizleyicileri	(.....)	(.....)
Mutfak&Banyo Temizleyicileri	(.....)	(.....)
Çamaşır Suyu	(.....)	(.....)
Sıvı El Sabunu/ El Sabunu	(.....)	(.....)
Cam Temizleyicileri	(.....)	(.....)

İlgili ürün pazarlarından çamaşır deterjanları, bulaşık deterjanları ve yumuşatıcılar açısından tarafların toplam ciroları Tebliğ'de yer alan 25 milyon YTL eşiğini aşmaktadır. Diğer ilgili ürün pazarlarında ise ciro eşliğinin aşılmadığı ve pazar payları açısından da teşebbüslerin toplam paylarının %25'in altında kaldığı görülmektedir. Bu itibarla, devralma işlemi sayılan üç pazar açısından izne tabi bir işlemdir.

200 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, "*hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü ya da bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu*" doğuracak birleşme ve devralmalar hukuka aykırı kabul edilerek yasaklanmıştır.

Yukarıda yer verilen Tablo 3'de görüldüğü üzere, devralma işleminden sonra izne tabi pazarlar olan çamaşır deterjanları, bulaşık deterjanları ve yumuşatıcılarda taraf teşebbüslerin toplam payları sırasıyla %(...), %(...) ve %(...) olarak gerçekleşmektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda, her üç ürün pazarı açısından da, devralma

210 sonrasındaki pazar paylarının hâkim durum yaratacak seviyelerde olmadığı
görölmektedir. Öte yandan, pazarın genel niteliklerine bakıldığında, üretim aşamasında
gerekli teknik bilgi ve know-how ile coğrafi pazarın geneline ulaşmak açısından gerekli
olan dağıtım ağı ve bilinir bir markaya sahip olma, pazara girişteki önemli unsurlar olarak
ortaya çıkmaktadır. Bu unsurların hızlı tüketim mallarının geneline özgü olmalarının yanı
sıra, ilgili ürün pazarlarında Lever, P&G, Benckiser, Hayat Kimya ve Colgate gibi büyük
ölçekli ve önemli markaları ellerinde bulunduran firmaların yanı sıra irili ufaklı çok sayıda
teşebbüsün faaliyet göstermekte olması da dikkate alındığında, pazara girişin önünde
önemli sayılabilecek bir engelin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Nihayet, devreden
taraf Karizma Kimya'nın tüm ürün pazarlarındaki paylarının %(...)'in altında olması
nedeniyle, devralma işleminin pazardaki etkisi de sınırlı olacaktır.

220

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

230 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak
çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve
Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda
aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir
hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz
konusu olmadığına, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar
verilmiştir.